

MARIJIN LIST

Nevtepeno Poprijéta Devica Marija,
Zmožna Gospá Vogrska.

===== POBOŽEN MESEČEN LIST. =====

Vrejüje ga: KLEKL JOŽEF vpok. pleb. v Čerensovcih.
CSERFÖLD (Zalamegye.)

Od nedele.*)

Premisli, o grešnik, kaj Bog zapoveda,
Na trétjo zapoved, kaj ti pove ta:
Nedelo svetiti, no Bogá častiti!

Nedela najvékša med sedmimi dnévi:
V nedelo je nébo Bog Oča stvoro,
Z angelmi svétimi On jo napuno;

V nedelo je poslal Bog angela z nébe
Vu váraš Názaret k stáni Marije,
Od svétoga Dúha da sina poprime;

V nedelo se Kristoš vu štali narodo,
Nevolen svet grešen On je pohodo;
V nedelo obrezan za nás kerv je prelejo;

V nedelo je Kristoš od mrtvih gor stano
Lepo, odičeno ino vesélo,
Nej je kervavo več njegovo telo;

V nedelo je Kristoš na zemlo dol poslal
Z Očom navkúpe Dúhá svétoga,
Naj bi razsveto sercá apoštolska.

Veri, da Kristoš de sodo v nedelo
ive i mertve. Na glás strašne trobõnte
Mrtvi gor stáno, kí v grobaj ležijo.

O grešniki, dobro na pamet si zemte:
Nedelnoga dnéva Bogi aldüjte!
Gda pride Kráo z nébe, pripravleni bodte!

Či neščes nedelo tak verno svetiti,
Nešče ti pole z žitom roditi;
Gorice ti mora že toča pobiti,
Vse tvoje življenje na práh se skaditi.

Trštvo odstaviti moreš v nedelo;
Pijan ne bojdi, gizdávo ne hodi,
Pravično živi i žalén ne bodi.

Po právdí ne hodi, v krčmi ne pléši,
Čistoga gvanta tam si ne maži,
Nikomí hüdoga nikaj ne včini.

*) Tá pesem je nájdena v ednom stárom, brezimnóm rokopisi.

Nevtepeno Poprijeta Devica Marija,

ZMOŽNA GOPSA VOGRSKA — POBOŽEN MESEČEN LIST.

VREJŪJE GA:

KLEKL JOŽEF

plebanoš na pokoji v Črensovcih. Cserföld (Zalamegye).

Z dovoljenjom višesnje cerkvene oblasti.

Prihaja vsaki mesec 8-ga na veseli spomin petdesetletnice l. 1904. dec. 8-ga obhajane zavolo razglašenja verske pravice o Marijinom nevtepenom poprijetji, šteri den je te pobožen list prvič slovencom vogrskim do rok dani. — **Cena 2 koroni, v Ameriko 3.**

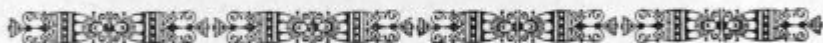
XV. Benedikt pápa.

Na god našega l. sv. apoštolskoga krala. sv. Stefana se je preselo v večnost X. Pij rimpapa. Za Jezusa v oltarskom Svestvi je od pokojnoga nišče ne več včino. Njegovo žaréče vabilo h gostomi obhajili ešče od strani

male dece je neskončano povekšalo diko Srca Božega pod podobov krüha skritoga. V celom našem življenji nam more zato spomin toga svetoga moža lübko v srci ostati.

Tretjega septembra je osirotela maticerkev novoga namestnika Kristušovoga dobila v osebi Della Chiesa Jakoba, nadbiskupa iz Bologne, ki si je zvoló ime: XV. Benedikt. Mamo páli očo, očo vučenoga i pobožnoga. Molimo za njega, naj nas vodi tak k Jezúši, kak njegov prednik. Molimo za njega, naj v teh vihérnih, nemirnih časah modro ravna matercérkev. Molimo, naj ga bomo znali z pravov detinskoŭ vdanostjov bogati. Molimo, naj nam ga Srce Jezušovo vnoga leta obdrži.

Rojen je novi pápa l. 1854. 21. novembra v Genui. Podobo njegovo v kratkom prinesé naš kalendar Srca Jezušovoga.

Nasledüvanje Marijino.

Strahüvanje jezika je potrebno za mirovno življenje.

Drago moje dete — tak pravi Marija — gda si prečtelo sveto pismo, si bržčas opazilo mojo mučečnost, pa si se njoj čüdivalo.

Jako malo najdeš v evangelji, ka sam jaz povedala. Pa to malo, ka sam povedala, je vse jako premišleno, je vse právo pa istinsko.

Gučala sam z angelom Gospodnovim v sobici, z božim sinom v cerkvi, v obednici Kane galilejske, pa z Elizabetov na njenoj domovini, gda sam jo pohodila.

Med pogučavanjom sam jako pazila na sebe, ka moj jezik naj nikaj takšega ne bi povedao, s kem bi Boga ali pa svojega bližnjega vtegnola razžaliti.

Draga moja dūša, ti tūdi tak delaj, či ščes, ka boš v dūševnoj mirovčini živela. Što te je dozdej največkrat spravo v nevalo, pa ka ti je povzročilo dozdej več neprijetnosti, či nej ravno tvoj jezik.

Zajtra komaj staneš, pa ti je že žao za tisto, ka si prvejši den nepremišleno gučala.

Vsigdar si dobro premisli, od koga, kaj, pred kem gučiš. Pazi dobro na reči pa na vse, ka ž njih ma priti.

Čeden pa spameten človek ne pove vse, ka njemi slina na jezik prinese, nego vsigdar samo to pove, ka je dobro pa hasnovito.

Kem menje boš gučala, tembole bodo te hvalili dobri lūdje.

Ne mej rad norije, naj se ne navadiš šengariti tūdi z dobrih reči, s kem bi delao samo škodo.

Povedano reč človek tak težko vzeme nazaj kak kamen, šteroga je pognao od sebe.

Lūdje te ne bodo radi poslušali, či boš se zagovarjao, ka si nej šteo nikoga razžaliti, pa ka si nej z slaboga namena povedao reči. Tvoje nepremišlenosti pa vzemejo vsigdar za zamero pa te obsodijo.

Drago moje dete, ka ti dober prijatelj ali pa znanec skrivoma zavūpa, tisto ne pravi dale, zato ka je to navada izdajnikov pa ovadnikov. Jako velki greh včiniš, či s takšim djanjom svajo napraviš.

Guči pazlivo od takših reči, štere dobro ne poznaš, nej ka bi te lūdje držali za nepriličnoga pa bi se ti smejali zavolo tvoje nevučenosti pa nevednosti.

Grde, nesramne reči nigdar ne jemli na jezik, zato ka takše reči kažejo, ka človek, ki je guči, ma zamazano srce pa skvarjeno dūšo.

Ne odkrivli tūdi slabosti pa hibe svojega bližnjega, nego je šče zagovarjaj, gda si drūgi škodoželno od njih pogovarjajo ali je pa preostro sodijo.

Zakaj bi tebe brigale hibe tvojega bližnjega? To je nej tvoja dužnost, pa ti je tudi ničče nej dao oblasti, ka bi ti te hibe raznašao!

Jeli pa, ka se tebi ne vidi, či drugi tvoje hibe, tvoje slabosti pa nepopolnosti raznašajo. Zakaj bi pa te ti raznašao od svojega bližnjega tak ponižajoče pa razžalive reči, štere te ravno nikaj ne brigajo?!

Či obdržiš mučičnost, boš se večkrat jako veselio, ka si od teh ali od onih reči nikaj nej gučao.

Človeki dostokrat edna jedina reč vzeme pa na nikoj spravi poštenje tak, ka je sledkar niti z dugim govorom nej mogoče nazaj spraviti pa na čisto oprati.

Treznost pa čedna premišlenost naj vodi tvoj jezik. Lübezen do bližnjega pa bogabojaznost naj sprevaža vse tvoje reči.

Drago dete, nasleduj mene v mučičnosti!

„Vk.“ 1914.

Sveta Monika.

Augustin se približava svetlosti.

Sveta Monika je zdaj ne samo na to mislila, ka bi Augustina večkrat z sebov zela i pelala k sv. Ambruši, nego tudi na njegove predge ga je skrbljivo vodila. Istina, ka Augustin zaprva samo za materno volo hodo poslušat predgo, naj njoj po voli včini i navékše samo na zvušnje pazo i ne na to, ka proste reči sv. Ambruša v sebi májo. Ali boža milošča njemi záto pomali le do srcá prišla. Na slednje je mogao odpreti svoje srcé rečam božim i notri pústiti svetlost bože milošče, šteroj je proti státi duže ne mogao. Predge sv. Ambruš púšpeka so na telko genole Augustina, ka se pomali spremenilo

njegovo mišljenje, nači si je začao premišlávati od kršćanske vere, kak doségamao. Sam je od dnéva do dnéva bole kebzüvao, ka je kršćánska Maticérkev ne takša, za kakšo je on njo doségamao mislo, i kakšo so pred njega postávlali krivoverci. Njegovo zdájnje notrešnje čútenje nam kážejo njegove reči: »Kršćánško vero sam več ne držao za dolpobito, kak prlé, ali za zmágajočo ešče túdi ne.« — Od toga časa máo je več ne bilo čúti ž njegovi vüst, ka bi se šengáro ali norca delao z kršćánske vere.

To je bio njegov prvi stopaj proti právoj svetlosti. — Vidimo, ka je dvojio Augustin, ne je znao kam bi se obrno. Kršćánska vera se njemi dopadla, da se pa ešče itak záto ne vüpaó odtrgnóti z cela od krive, ka pa či je le ne ta práva, štero on išče. »Odločo sam se, da katekumen ostanem v kršćánskoj veri do tečas, dokeč mi kakša svetla zvezda ne pokáže, kam se náj oberném.«

To svetlost, štero je Augustin čakao, bi lahko dosta hitrej gornajšeó, či bi svojo dvojnost razodeó komi. Ali to je ne včino. En človek je bio samo, do šteroga je velko vüpanje meo. I té je bio sv. Ambruš. — Samo ka čüdovitne so bože poti. Bog je tak zravnáo, ka Augustin ešče duže more trpeti, dokeč se očisti. Sv. Ambruš se tak oponáša proti njemi, kak či nikaj ne bi znao, ka se z Augustinom godi. Da je pa Ambruš dobro vse znao, ka se v njegovom srci godi. Vej njemi sv. Monika vse povedala, ona pa dobro poznála pa znála, kakši vihérje divjajo v njegovom srci. Znao je teda sv. Ambruš nevole Augustina, samo ka čakao, náj pride pripravno vreme i to želo túdi, naj njemi sam Augustin naprej dá svoje nemirovčine. Tak boše vrástvo nájde na njegove rane. —

Augustin je záto že večkrát probao gučati z sv. püšpekó, ali kak sam právi, ne njemi slüžila sreča.

Ne je meo priliko ž njim gučati. Zen kráj je ne vüpaó svoje dvojnosti njemi prinesti, a zdrügi kráj pa tak

právi, ka svéti pūšpek nigdár ne meo časa, vsigdár je puno lūdi bilo pri njem, ki so ga ali za tanáča volo, ali v kakšem drūgom posli gorpoiskali i poleg šteri je on svojega dela naprej dati ne mogao. — Augustin je vsigdár v strašno velkom poštenjej meo sv. Ambruža. Vej je on bio te jedini v šterom je Augustin vūpanje meo. I on je bio, ki bi njegovoj trpéčoj dūši najležej pomagao, naj bi samo ednok pravo Augustini, ka naj odkrije pred njim svojo dūšnovest. Ali sv. Ambruš je to ne včino. Stráh je bio, či bi pokváro z tem svoj načrt, ka bi prle stopo z Augustinom v guč, kak bi tomí čas prišeo.

Čūjmo samo ešče ednok, ka je pravo ov starovičen pūšpek pred 10 letami sv. Moniki! Ne njej morebiti eta pravo: Niháj ga samo, naj hodi po svoji potáj, ti pa samo moli za njega? I zdaj sv. Ambruš ne dela tak? On si tūdi tak misli, naj bode ešče eden čas, naj hodi po svoji potaj, vej pride čas, kda sam sprevidi blodnost, i do tečas ž njim v guč ne stopi. Dobro je znao namreč, ka je Augustin jáko gizdav na svojo ostro pamet, na svoj moder talent i či bi se pred časom ž njim vguč pūsto, on bi stalno proso sv. Ambruža, ka bi njemi mogao razložiti ništerne pravice krščánske vere, okoli šteri je dvojnost meo. Zdaj či njemi štero skrovnost ne bi mogao prav svetlo razložiti, s tem bi samo potrdo njega v dvojnosti. Ja vej prej v krščánskoj veri tūdi ne ga pravice! Tak bi ti mislo Augustin. I od toga je šteo sv. Ambruš njega rešiti, záto je ne šteo pred časom ž njim v guč stopiti. — Vido je, da je vremen žétve ešče ne priteklo; počáka, da se dozori sád, pa ga te dolvtrgne. — Drūgi zrok njegov je pa bio to, ka ona oseba, štera je celi 14 let držála Augustina od Bogá vkraj odtrgnjenoga, je tūdi za njim prišla v Majland, gde je Augustin ž njov očivestno grehšno življenje pelao. Ali nad takšov okolščinov ne bi bilo zaman njega nagučavati, naj tá nihá to grehšno življenje? Jeli bi včino? Ne verjemo.

Zdaj ešče ne. Bogše je bilo teda malo počakati, kda pride bolši časi za njegovo dūšo i dotečas goréče moliti za njega. To je načrt sv. Ambruža i kak mo vidili, se ne vkano v njem. (Dale.)

Smrt.

Prle ali sledkar pride človek do zadnje postáje svojega življenja, pred tmična, smrtna vráta, i zkoz njé nastopi zádno pot v neskončno večnost. Ta pot čáka vse brez razločka; vse drūgo je negotovo i dvojlivo. Ti si postáven trden mož, i misliš da boš dugo, dugo živo; znábiti merješ prle kak si misliš. Ti vūpaš bogat postáti; znábiti se ti ne posreči. Ti vūpaš odzraviti, — znábiti se ne zgodi. V prihodnosti, vūtro je vse negotovo in dvomlivo, samo smrt je gotova. Človeki je odločeno enkrát mreti. Rojen si; stalno je teda, da merješ.

Velikánske, krasne, veličastne so zvezde, pa náj se giblejo še tak náglo, vendar od izhoda proti zahodi se paščijo; prle ali sledkar v orjaških krogih v teki ednoga dneva preminejo spred oči. Rávnno tak lūdjé; kratek čas se svetijo i lesketajo na zemli, ali náglo bežijo proti zahodi i na konci svojega življenja preminejo v smrt. Ka ti teda pomága, či se dnes kinčaš z zlátom i z džündži, vūtro si pa goli vsega oropan? Ka ti pomága, či dnes prebivleš v svetloj palači, vūtro te pa vōnesejo, v zaprejtoj maloj skrinjici? Ka ti pomága či dnes cela zemla pred tebov trepeče, či vladaš miljone, vūtro je pa smrtna sodba proti tebi povedana, i te mrtveca položijo v mrzlo naročje materé zemle?

Gotovo je, ka de tūdi nam ednok zádna vūra bila; — ali štrašna miseo, da je tista vūra negotova. Smrt vtégne svojo mrzlo roko, i ne gleda na čast, imenitnost;

tü zgrabi ženo, tam možá; tü bogátca, tam kodiša; zdaj mladénca, zdaj starca, tam dete. Nigdár ne si gvüšen; smrt ne gléda na čas, dostakrát pride kak tolvaj po noči, vu vüri, gda si nanč ne mislimo.

Jezuš pripovedá vle priliko od bogatoga moža, šteromi je pole rodilo téliko sáda, da je pravo sam pri sebi: »Ka mi je činiti ár nemam prostora spraviti svoj pridelek?« I velo je: »Z nam ka včnim, poderem žitnice i vékše postávim, i vnje správim vse, ka mi je zraslo, i svoje blágo máš správlénoga za prav vnogo let; počivaj, jej, pij i bodi dobre vole.« Bog njemi je pa pravo: »Norc! to noč bodo tvojo dušo terjali od tébe, ka si pa spravo čido bo?

O strahovita miseo! še nocoj nesem gotov svojega življenja. I náj hüjše pri tom je, da zádnja vóra odloči celo večnost. Kakša je dūša krščenika v tistom hipi, gda ga smrt pokosi, tak se njegova sodba odloči za celo večnost. »Kam drevo spádne, proti jugi ali proti sevri, tam obleži,« pravi Moder v knjigaj pregovorov. Gda včiniš zádno stopnjo na toj postaji življenja, je tvoja poskušnja končana; potom ne več spremenbe. Za dobro prejmeš večno kaštigo. Enkrat rešen si rešen na veke; enkrat pogüblen si na veke pogüblen. Zmagajoč prejmeš večno, nebesko korono, premagan večno sužnost, večno sramoto. Mino je čas poskušnje, slobode, pokore, pomirjenja, milosti, zaslúženja. Več ne mogoče zaslúžiti, ne zgübiti. Človek je na svojem konci. Čas plačila je nastopo.

Moder mož je pravo: Nieden sodnik ne tak zvest i neizprosliv, kak smrt. Smrt ne pozna zvünešnje veljáve, ne smili se kotrig i sirot, ne gleda na starost, ne ozira se na bogatina, ne boji se velikášov zemlé, ne zaničüje siromákov, ne verje vučenjákom, vsi morejo pláčati dug greha, spádnoti pod njeno koso.

Spominaj se teda, o človek! prilike, štero nam pove prorok Izaija: »Vsa tela so kak trava, vsa čast lüdi kak

čvetlica na^opoli.« Dnes si močen i zdrav, v obilnosti i sladnosti, vütro je že lahko tvoje telo mrtvo, odürno smrdljivo. Ka teda pomága lepota? Ka čast i bogástvo? Ali ga more občuvati od črvov? rešiti gnjilobe i prhnjenja. Poglej tmične grobe i spoznao boš, ka te zná biti nas-kori čáka. Najvékša tvoja modrost bodi, vedno se smrti spominati. »Zádnji dén nam je prikrit,« právi sv. Auguštín, »zato naj smo vsaki dén pripravleni.« Blagor nam, či smemo vüpati milostno sodbo, potom se nam ne trbé bojati britke smrti.

»Drága je smrt pravičnih v očeh Gospodovih.« Što se ne bi veselio, gda po groznom viheri i vnogih nevarnosti pride v varno zavetje? Ali de teda kristján žalosten, gda iz pregnánstva skoz smrtna vráta stopi v prelübo domovino? O, srečno merjé tisti ki vu hipi, gda dokonča časno življenje, začne večno i srečno življenje; komi zospévle zvon v stajenje v nebeskom Sijoni, te gda njemi zvoni na zemli mrtvečki zvon. Smrt svetnikov je izhod iz mirajočega življenja, i prehod v neumrlivost; potüvanje iz jákosti v deželo srečne večnosti. Pregovor právi »Kakše življenje takša smrt.« Zato je od nas odvisno kakša de naša smrt. Delajmo dokeč je den, kak nas sam Ć. Jezuš vči, ár pride vüra, ka nišče ne de mogeo več delati. Delajmo pa ne za telo i za svet, nego za düšo i za večnost, potom nas smrt pripela v svéta nebésa, kam vsi srčno želemo priti.

(šj.)

Najmočnejše Srcé Jezušovo.

Lüdstvi se jako protivno vidi, či morejo živeti v siromaštvi i vse življenje trdo delati. Ali poglednite Jezušá! V najvékšem siromaštvi je začno svoje življenje i v naj

vékšem síromaštvi je je dokončao na sramotnom križi; pa tudi ovak je bio ves čas v takšem pomenjkanji, da se je po pravici tožo: »Lisice majo svoje lüknje i ftice svoje gnjezde, Sin človečki pa nema kam bi glavo naslono!« Živo je od álmoštva dobri lüdi i pa od zaslůžka težkoga dela. O, Sin Bog je tudi delao i s trdim delom pomagao krůh slůžiti. Kelikokrat so tudi po njegovom božem čeli znojne kaple stale i po njegovom svetom lici kapale! Delo je bilo tem britkejše, ár je po človečoj naturi bio kraleskoga roda, po božoj pa gospodár i vladár nebes i zemle. I gda je začno včiti, šče celo ne najšeo počinka. Celi den je meo opravilo, da je šče ne meo časa za molitev — po noči je molo. I šo je na goro, pali v čun na morje; potom vči v mestí, te pali v samotnoj püstini. Kde je vřpao dobiti kakšo ovco, tá je šo či bilo blůzi ali daleč, či je bilo vreme kakše šté, či je bila pot šče tak težávna i strmna. Ves čas njemi je bio delaven brezi počitka, brezi mira; šče zádjni tјeden pred smrtjov je prepričávao farizeuše, i na zádjno vřro na križi pridobo razbojnika. Vse to pa iz pokorsčine do nebeskoga Oče i iz lůbezni do človečega naroda. — Ali mislite, da je bilo takše delavno življenje lahko?

Ali ne bilo potrebuo nájvekšega poguma, naj vekše srčnosti? Velika je bila pokorsčina i lůbezen njegovoga Srca, ali ešče vékša je bila njegova hrabra batrivnost. Zato pravim da je najmočnejše njegovo Srcé.

Težko nam je prenašati sovráštvo, nevoščenost i zaničřvanje. Ali glejte Jezuša! Komaj je začno živeti, ga je že Herodeš preganjao, vmoriti ga je šteo; ves svejt je bio njegov, pa ešče v hiži svojega rednika ne smeo ostate. Do trestoga leta je bio kak pozableni, i tri leta so njegovi sovražniki njemi vedno bili za petami. Povsod i vedno so na njega pazili, gda bi najšli kakšo krivico, da bi njemi na oči metalí i lůdstvo od njega odvračali. I gda so nikaj krivičnoga ne mogli zaglednoti na njem,

sô njemi začnoli krivične namene spodtikavati, prej, da z grešniki je, da je Samaritanec, da vraga má, da z Belzebubovov pomočjov hūde dūhe zgánja, da sobote ne posveti itd . . .

Či duže bole so se vnožili njegovi sovražniki, i či bole je prijazno i prepričavno odbijao njuve napade, bole so pritiskali na njega, i na zádnje v svojoj slepoj hūdobiji celo na smrt obsodili najbolje nedužnoga. Pa prle kak so ga z nevoščenosti vmorili, keliko je mogeo prestati zaničūvanja: kak razbojnika so ga zvezali, i zvezanoga vnoči gnali pred krivične sodce; tam ga je celo sluga brezi kaštige po lici vdaro; krive svedoke so najeli, da so lagali proti nedužnomi; v temlico so ga vrgli, oči so njemi zvezali, i so ga bili i celo plūvali v obráz; Herodeš ga je meo za noroga, zaslepleno lūdstvo ga je melo za slabšega, kak tolvaja Barabaša; kak roba so ga slekli i z biči vsega zmrcvarili; njegova kraleska čast njim je bila v smeh — mesto šklráta so njemi obesili stári vojaški plašč, mesto zlate korone so njemi pritisnoli na glavo grozno trnje i mesto žezla so njemi dali v roke trst i poklekūvali so pred njim i zaničljivo zvali: »Bodi pozdráven kráo židovski!« i med istim pozdravljanjom so ga bili; i vu vékše zasramūvanje so dvá razbojnika žnjim razpetili i njega na sredi, kak da bi bio najhūjši, ešče na križi viséčega, žédnoga v nepopisnih bolečinah mirajočega — so zasmehūvali! O kakše zaničevanje! Pa Jezuš je mučao, kak krotki ágnjec i molo za razžalivce! Ali je ne bilo vse to tak rahlo čūtečemi Srci težko? Ali je ne bilo potrebno najvékše srčnosti, največšega poguma? Istina, velika je bila Jezušova krotkost, ali ešče vékša je mogla biti hrabrost njegova. Ali ne ka je istina najmočnejše njegovo Srce?

Lūdem se težko vidi trpeti nezahvalnost tistih, šterim so dobrote delili, i nezvestobo najbolši prijatelov. Ali poglednite na Jezúša! Tri leta je hodo po svojoj doma-

čoj krajini od vesi do vesi, od mesta do mesta; povsod je svoj boži navuk gláso, čüde delao, dobrote delio povsod!

I kak so njemi to povračüvali? Z groznimi cveki so pribili njegové nogé, ki so njim bože dáre prinašale, pribili njegove roké, ki so njim nebeski blagoslov delile i pot do vekivečne sreče kazale. Vnogim slepim je oči odpro, — i so njemi oči zvezali i se norčárili ž njega. Vnogim nemim je razvezao jezik, glühim dao čütenje — i v zahvalo je mogao poslušati hripavo kričanje »križaj ga, križaj ga!« Vnogim plantavim je pomagao da so mogli hoditi, -- i v zahvalo so njemi naložili težki križ, da so njemi samomi noge trepetale, i je trikrát spadno pod žméčavov. O nezahvalno lüdstvo! I njegovi prijatelje? Najvekša britkost njemi je štiskala srcé — oni so pa spáli. Sovrážniki so ga zvezali i pred sod gnali — oni so pa zbéžali; i kak je bilo proroküvano: nikoga ne ga, da bi ga tolážo. Šče celo to se je zgodilo, da ga je eden izmed »njegovih« izdao sovrážnikom za malo pénez, eden pa, šteromi je vsigdar ešče posebno lübezen skažüvao, ga je zatajo i ne šteo znati za njega! O nevolno Srce, keliko si moglo prestati!

Z tolvaja je postao manternik.

Strašen viher je divjao nad ednov nemškov vesnicov. Bila je noč grozna, temna. Po vulici sta stopali dve moškivi postavi. Obraze sta meli zakrito s krinkami, ka jivi nišče ne bi poznao.

— Joško — pita eden — kam va dnes šla?

— Tá va šla, gde nikoga ne ga doma, pa gde zato najdeva bogat plen. Li hodi za menov brezi straha, včasi bova tam!

Pot jiva je pelala proti sredini vesnice, gde so stanjuvali premožnejši ljudje. Te mlajši je debelo gledao, gda je njegov tivariš henjao pri cerkvi pa je na šegeštiji potro glaže, pa je tam šo notri v cerkev. En časek si je premišlavo pa je gledao okoli, či ne bi što vido, kakšo hūdobijo njedva delata. Nej je vido nindri nikoga, samo vöter je füčkao pa je moto nočno tišino. Šo je zato on tüdi za svojim tivarišom, šteri se ga je že nej mogeo včakati. Gda je prišeo v cerkvi do prečk, gde se ljudje prečiščavlejo, so njemi noge zadrevene, pa je nej mogeo dale. V spomin so njemi prihajala njegova mlada leta, tisti blaženi hip, gda je on oprvim klečao na tom svetom mesti pa je vzeo k sebi presveto Telo Gospodovo. Kakši razloček med tistim časom pa med zdašnjim. Te je z nedužnov dūšov svetio, zdaj pa pomaga vnebokričečo hūdobijo delati. Večni posvet, šteri je goro pred Najsvetejšim, njemi je hitro zbüdo z grehami obloženo dūšnovest. Napunila ga je grozota po celom teli, gda njemi je na miseo prišlo, ka bi se oskrunilo pa okralo stanüvališče Najsvetejšega. Na takšo hūdobijo se je on nej mogeo odločiti.

— Samo naprej, prijateo! Hitro na delo! Zakaj postaplaš? Za plačilo dobiš sveteo zlat. Dodro znaš, ka se ga tü v oltari nahaja lepi žalož!

Na te reči ga je obišeo škrab, čelo njemi je postalo rosnato, z oči njemi je pa bilo viditi, ka se v njegovoj notranjosti bije luti boj. Samo eden mali časek je ostao ešče tiho, zatem je skočo pred tabernakel pa je pravo:

— Pokeč bom živo, ne dopüstim, ka bi tvoja prekleta roka okrala stanüvališče bože!

— Ti strapezlivec grdi! O, kakša stara, pobožna baba si postao! Vej de ti že žao, či se ne podržiš za te bogat žaloš zlata!

Nato se je napoto zraven proti tabernakli, ka bi na njem dveri odpro, samo ka ga je te mlajši, ki je po božoj milošči postao z tolvaja braniteo svestva, nazaj süno.

— Ne dotekni se mojega Gospoda Boga, zato ka strašno obhodiš za svoj vnebokričeči greh!

Na te reči je kak divji začno besneti pa preklinjati.

— Ne oskrunjavli, pa ne onesnajži hižo Gospodnovo z svojim grdim jezikom pa z zamazanimi rokami. Či de me stalo tüdi življenje, bom jaz brano tabernakel svojega Zveličitela.

Braniteo Oltarskoga svestva je na boj pripravljeni stao. Strašna borba se je nato začela. Bila sta se z pesnicami, brsala sta se, zatem je spokorjeni na tla vrgeo oskrunitela svestva, samo ka se njemi je te nekak oslobodo, je hitro potegno od pojasa oster meč, pa ga je porino braniteli Oltarskoga svestva v srce. Zatem je šteo okraستی tabernakel, pa je nej šlo. Mili zdihaji mirajočega so strsnoli toga hüdodelnika, gda je prek po njegovom teli šteo priti do tabernakla. Roke so njemi zadrevenele pa postale trde, zato je odbežao skoz tiste lüknje, kak je prišeo notri. Zmagao je zato li te mlajši, ki je z tolvaja postal manternik.

V zorje je prišeo pobiraš zdravomarjo zvonit, pa je najšeo toga junaka, ka je v mlaki krvi ležao pa že začno hrliti. Jako se je sprestrašo, gda je zagledno te grozen prizor, pa gda je spoznao mirajočega.

Hitro je bežao na farov, pa sta s plivanošom naednok prišla nazaj v cerkev. Oba sta pokleknola k mirajočemi, ki je z pretrganim glasom šepeto:

— Jaz sam brano Zveličitela, ka ga ne bi okrali! Ne dopüstim, ka bi Boga oskrunjavali! Nej, nej; obranim ga z svojim življenjom!

Plivanoš si je od velke genjenosti nej mogeo zadržati skuz. Nagno se je k mirajočemi pa njemi je pod vüho šepeto kratek zdihaj popolnoga požalüvanja »Jezuš, bojdi mi smileni!«. Zatem njemi je odvezao grehe pa ga je blagoslovo z Jezušom, ki je nazoči v Oltarskom svestvi. Poleg blagoslova Zveličitela je zdejno svojo junaško düšo.

(Hirnök 1914.)

List za deco.

Sveta Agneš.

Sveta Agneš, ali Neža, štere sliko tü vidiš drago dete, je tvoja velika zagovornica. Ona je tüdi dete bila i kak dete mrla za Jezusa.

Trinajset let je bila stara ta plemenita rimlanka, kda so jo obtožili, ka je krščenica.

Dete je bila; komaj začela živeti, pred njov je stao lepi bogati žitek, pa je li raj mrla, kak živela.

Zakaj koli? Silili so jo, naj spozna pogansko vero za pravo, krščansko pa zataji i šteli so jo od devištva odrátati v zakon pa celo v nečistost spraviti. Ona pa, da je v niedno ne privolila, je bila vržena v ogenj. Med žarčim plamenom je etak molila »K tebi se molim vse-mogočen, molbe, časti i bojazni vreden Oča, zato ka sam se po tvojem svetom Sini rešila prtenja božeropnoga trinoga (mantralca) i sem telovno nečistost z čistim srcom premagala, glej, idem k tebi, koga sem ljubila, koga sem iskala, koga sem vsigdar želela.« I dober Bog jo je rešo ognja.

Pomogo jo je tüdi, ka je ne zgübila svojega devištva, svoje čistoče. Kda so jo od toga odratüvali, je odgovorila »Z tistim sem zaročena, komi Angelje slüžijo, koga lepoto občüdüjeta sunce i mesec, njemi ostanim zvesta, na njega se zavüпам z popolnov pobožnostjov.« Vidiš drago dete, kak rada je mela ta sveta deklička šramežlivost? Raj merjé, kak bi v zakon stopila, pa je to ne greh, keliko bole si zato dužno ti, drago dete, bežati pred grdimi guči, ali drüгим nedostojnim djanjom, kaj je smrten greh. Njo so posili vlekli v tisto hišo, kje je bio ples, pa da je molila, jo je Bog po čüdnaj potí rešo iz te nevarne hiže, ne smeš zato ti tüdi gledat hoditi drago dete, kje igrajo, kak plešejo, če neš-

Sveta Agneš, ali Neža.

čes škode trpeti na svojoj čistoj dūši. Nehaj plesalce, naj se veselijo z hūdim dūhom. Ti se veseli, kak sv. Nežika, samo z Jezušom. Da so toga svetoga deteta ne mogli ni od vere, ni od devištva spraviti, so jo obglavili, to je glavo so njej odsekali.

Vsi so jokali, kda so jo gnali na morišče, samo ona je bila vesela. Zakaj koli? Zato, ka jo je ta pot v nebesa pelala. Ki za Jezuša merjé, on taki po smrti k njemi pride v neskončano lepa, vesela nebesa. Birič, ki bi njej meo glavo odsekati je trepetao i jo je šteo nangučati, naj privoli v zakon. Ona njemi pa odgovori »ki me je prle zvalo, njegova bom; kaj se müdiš?« Pa je glavo hitro i veselo nagnola, naj more čem hitrej priti pred lūblenoga Jezusa, ki si jo je za zaročnico od vekomaj zvalo.

Detece drago, kda prečtēš te vrstice, začni na čast toj lūblenoj svetici moliti edno zdravo Marijo i jo prosi, naj te obdrži čisto, i naj boš znalo vesélo trpeti za dragoga Jezuša. Delaj pa to osem dni. Vūpam se, ka me bogalo boš.

Vojak pa Marijin škapuler.

V ednoj nizozemskoj vojašnici je opazo eden kalavin, ka njegov tivariš škapuler ma. To je on nej mogo trpeti, zato njemi ga je ednok z šinjeka vtrgno pa ga z nogov potlačo. Pobožnoga vojaka, ki je bio goreči Marijin častivec, so nato obleteli čemerje, pa je tak splūskao kalavina, ka je več nigdar nej meo vole se z drūgoga norca delati. Ta cela zadeva je potom prišla pred stotnika, ki je pa nej kaznūvao pobožnoga vojaka, nego ga je pred vsemi vojaki pohvalo zavolo njegove vere, štero je tak vrlo brano, kalavina je pa obsodo na 40 dni za-

pora, zato ka je pobožnomi vojaki škapuler z šinjeka vtrgno pa s tem sramotio njegovo vero.

Oba, stotnik pa prosti vojak, sta tū pokazala svojo globoko vernost, štera je dnesden tūdi med vojaki tak jako redka.

„Vk.“ 1914.

Zlato razpetje.

V davnom časi je živo eden priličen, pobožen, siromaški mladenec. Te mladenec, da je meo velko volo do zlatarstva, je stopo k ednomi takšemi meštri za vučenca. Stari mešter je jako rad meo toga mladenca, zato ka je bio priličen pa delaven. Včio ga je tūdi s tak lepim uspehom, ka gda je postao pomočnik, je šče njega nazaj djao v meštiji.

K tomi zlatari je ednok prišeo en bogat gospod pa njemi je prineso dosta zlata pa dragoga kamenja, naj bi njemi s toga napravo lepo, umetno razpetje. Nekelko zlata pa naj bi ostalo zlatari za plačo.

Stari zlatar, ki je dobro poznao priličnost svojega pomočnika, je to delo na njega zavüpao. Mladi pomočnik si je nato začno premišlavati, kak bi mogeo to delo najlepše dovršiti. Kak si je tak premišlavao od razpetja, ga je Krištuš, križana lübezen, krvava daritev na križi pa neskončna požrtvovalnost Odküpitelova genola do dna srca, tak ka se je hapo skuziti. Zatem se njemi je pa zbüdila miseo, naj bi on tūdi kaj darüvao toj požrtvovalnoj lübezni. Nego ka naj darüje on, siromak roko-delavec?

Naednok se njemi je samo porodila misel, štero je tūdi spuno. Vzeo je najmre tisti del zlata, šteri bi mogeo biti njegov, pa ga je z ovim vred zlejao v razpetje. Tak

je dosegno, ka je on tüdi darüvao nekaj lübeznivom i Božemi Sini, naj ma on tüdi del v njegovom poveličavanji.

Pomali je zgotovo jako lepo razpetje. Što je je vido, je vsaki pravo, ka v resnici izražä križano lübezen. On se je pa v prvoj vrsti nej tomi veselio, ka se njemi je delo posrečilo, nego v srci je čüto velko olejšanje, ka je mogeo prinesti mali dar razpetomi Kristušü.

Samo drago kamenje je šče menkalo z razpetja. Te je prišeo gospodar, ka bi zvagao zgotovleno razpetje pa se prepričao, či je odmerjeni zlat vse v njem ali pa nej. Vaga je pa nej kazala menje, nego šče več, kak bi mogla. Nato se je gospod razčemero, je začno psüvati pa kregati mladenca, zato ka je mislo, ka je od pravoga zlata kaj v kraj vzeo, ovo pa zmešao s kem takšim, ka je od zlata bole žmetno. To si je nanč mislo nej, ka bi mladenec svoj zlat, šteri njemi je odločeni za plačo, tüdi vmes zmešao.

Siromak mladenec je stao tak, kak negda nedužen Odküpiteo pred nesmilenimi sodniki, kam so ga prignali krivi svedocje. Nej so se zbüdili v njem srdje, niti z ostrimi rečmi je nej brano svoje plemenito delo, nego je samo pravo: »Gospodni Bog vidi, ka kaj sam včino, sam včino z dobroga srca pa z dobrim namenom. Zlat je pravi, čisti porableni v razpetje. Samo ka gda sam si jaz premišlavao od velke lübezni Jezušove, mi je to prišlo na miseo, ka bi jaz tüdi kaj darüvao na čast božo. Zato sam pa zlejao v razpetje tüdi tisti zlat, šteroga ste meni za plačo odločili.«

Te reči so gospoda jako genole. Na takšo velkodüšnost si je on nej mislo, zlasti je pa nej čakao kaj takšega od ednoga prostoga, siromaškoga pomočnika.

»Povej mi — ga je pitao gospod ešče ednok — ali zaistino vüpaš to povedati tüdi pred Bogom?«

»Gospodni Bog, ki vse vidi, zna, ka sam istino gučao.«

Vse to je pravo tak očivesno pa s takšov poniznost-jov, ka je gospod nej več dvojio.

Veje takši človek ešče od zlata več vreden. Kak srečen bi bio on, či bi meo tak vrloga pa nedužnoga sinü. Tak si je premišlavao té gospod malo časa, zatem je pa pravo mladenci: »Viš, drago moje dete, jaz nemam dediča, ki bi po mojoj smrti prevzeo moje gospodarstvo, zato bojdi ti moj sin.«

Tak je te siromaški mladenec, ki je prineso svoj mali dar Kristusü, pa je potrpljivo prenašao očitjanje, štero ga je zavolo toga dosegnolo, od toga hipa postao sin pa dedič tistoga bogatoga gospoda.

(Hirnök 1914.)

Karmelska Mati boža pa okoren grešnik.

Spodanjö zgođbico pripovedavle z lastne skušnje dühovnik Galifet. Na svojem potüvanji, gda je oskrblavao vernike, je prišeo v nekšo hižo k ednomi 80 let staromi starci, šteromi je pred kratkim časom podelo svestvo slednjega mazanja. Gda je vido, ka nema na sebi škapulera, je pitao njegove domače, ka je tomi zrak. Nato njemi je eden nazočih pravo, ka je šče nigdar nej meo te stavec škapulera.

— Tak, te vas pa jaz zaman opominam, pa vam zaman prepóračam to jako hasnovito pobožnost?

Nato je včasi poslao ednoga dečaka na svoj dom, ka bi prineso škapuler. Gda je dühovnik blagoslovo škapuler, ga je po kratkih molitvaj podelo betežniki, pa ga je vzeo v družbo škapulerske bratovčine. Zatem se je napoto proti domi. Komaj je pa napravo kakših 50 stopajov, pa je že pribežala edna deklíčka za njim, pa ga je

za božo volo prosila, naj ide nazaj, ka je betežnik postao jako nemiroven.

»Dühovni Oča — tak je začno starec praviti dühovniki, gda je té nazaj k njemi prišeo — smrt se mi približavle, pa se jaz jako bojim, zato ka velki greh mam na svojoj düši. Té greh mi že 60 let teži düšo zato se pa zdaj ščem ž njega spovedati, ka si ovači ne morem misliti na večnost. Grešno življenje mi s strahom napunjavle düšo.«

Nato se je začno skuziti pa je opravo sveto spoved z velikim požalüvanjom. Dühovnika je ta odkritosrčna spoved do srca genola. Betežnik je pa po spovedi postao miren, je v veselji preživo zadnji den svojega življenja, pa se je na drügi den preselo po pomoči Škapulerske Matere bože v nebesa, gde zdaj vživle večno veselje.

Vk.

Junakinja devištva.

Najvglednejši pa najbogatejši gospodar vesnice Gundelsheim v Elsi je šteo omožiti svojo hčer, Hedviko, z ednim bogatim mladencom z sosedne vesi. Vküp je prišla oboja rodbina. Naprej so pripelali mladenca pa mladenko. Najprle so pitali mladenko, či privoli v zakon. Ona je pa odločno povedala, ka ne stopi v hižni zakon nej s tem mladencom, pa nej z niednim drüгим moškom, zato ka že ona ma zaročnika: to je pa Zaročnik nebeski. Njeni domači so na te nečakani odgovor takše čemere dobili, ka so včasi začnoli biti, za vlase vlačiti pa po glavi tučiti to nedužno devojko.

Mladénc je pa nej mogoego dugo gledati, ka bi tak mantrali to nedužno deklino, zato je proso njene stariše, naj jo pri miri nehajo, ka on nešče biti oskrunitel za-

kona. Boža roka pa kazen dosegne že tistoga, ki oskruni navadne zakone, šteri se med ljudmi sklenejo, kembole bi pa kaznūvao Bog oskrunitev zaročnice, štera je zaročena z nebeskim Zaročnikom. Zatem je žalosten odišeo z svojov rodbinov.

Nečamuren stric devojke je nato proso njenoga očo, naj jo njemi v roke dá, ka jo on že strezni. Oča je dovolo. Brezsrčen stric je nato privezao devojko na konja, pa jo je po dugoj poti zmirom tukeo, pokeč njoj je nej prišla krv z nosa pa z vüst, doma jo je pa za prste privezao na eden drog, tak ka njoj je tūdi od nojtov šla krv.

Gda jo je že vse zmantrao, te jo je šče na noč v svinjski hlev zapro. Na drūgi den pa, da je devojka li stanovitna ostala, jo je ves čemereren stirao domo. Mlada devojka je pa po tom groznom trplenji pa preganjanji nazadnje zato li dosegnola, ka se njoj je spunila goreča žela srca. Stopila je v samostan redovnic-dominikank v Unterlindi, gde je jako pobožno živela pa mrla kak prednica sester. Za svoje trplenje i preganjanje, štero je mogla prestati zavolo ohranjenja devištva, je dobila plačilo v nebesaj od svojega nebeskoga Zaročnika.

Vk.

Prava lūbezen do dece.

V ednoj tirolskoj vesi, v Aldransi, je letos 7. maja bio jako lepi sprevod. Na pokopališče so sprevodili ednoga bogatoga gospodara 12 let staro dekličko. Objokao jo je vsaki od plivanoša do najzadnjega deteta, zato ka je deklička bila jako vrla, pobožna pa je mela dobrovolno srce.

Materi se je malone razpočilo srce od prevelke ža-

losti, samo ka njoj je živa vera v velkoj meri vtišala te srčne bolečine, zato ka je bila preverjena, ka njoj je dete dao Bog, pa je je tüdi on vzeo, naj se zgodi zato vsigdar pa povsod njegova sveta vola.

Ta mati je pravila po sprevodi: »Srečna sam, ka sam dete odgojila Bogi. Kelkoštéc dece mi da Bog, vsakomi bom se veselila, zato ka je vsako stvorjeno za nebesa. Bog mi je dá, Bogi je morem zgojiti.«

To je tüdi tak prav! Dete je zaistino boži blagoslov za družino, za občino, za domovino, za cerkev pa za nebesa, zato je pa moremo verno pa z lübeznostjov zgajati.

Srečni so stariši, ki svojo deco zgojijo za nebesa, težek račun bodo pa mogli davati oni, ki ali po svojoj krivdi nemajo dece, ali je pa ne gojijo tak, kak Bog zapovedavle!

Vk.

Od ednoga švicarskoga viteza.

Gospodar Šavenšteina je bio pravi švicarski človek; bio je rečlivi pa odkritosrčen, oster, pa dobrotiven tüdi. Ešče kak mladenec je odišeo na Francosko pa je tam 25 let služo v kraleskoj častnoj stotniji, samo ka je tüdi v tujini ostao švicar pa kalavin.

Na katoličanskom Francoskom je vido dosta vsakogač-kih reči, štere so se njemi dopadnole, pa dosta takših, štere so se njemi nej dopadnole. To njemi je pa nej delalo dosta skrbi. Spadao je najmre med takše lüdi, ki se za koj takšega dosta ne brigajo. Te vitez si je tak mislo, ka on, kak gospodar Šavenšteina more biti kalavin; ovači je to nanč nej mogoče.

Gda je po dugoj kraleskoj službi prišeo nazaj na svoje imanje, gde je nakano v miri živeti, je bio že bole

40 let star, bio je pa tudi jako zdrav. Francoski kraleski dvor je njegove trezne narave nej pokvaro; vitez je na svojem imanji v mirnoj samoti živo s svojim vernim slugom Ulrikom pa z zvestim psom Pinčijom.

Gospod pa njegov pes sta v kratkom časi postala poznaniva po celom mesti Khur, zato ka sta vsaki den ravno v tistoj vōri šla od domi na prešet, pa sta vseli po ednoj cesti hodila. Njidva pot jiva je vsaki den pelala kre katoličanske cerkvi, samo ka je vitezi zato nigdar nej prišlo na pamet, ka bi pogledno v to starodavno, krasno stolno cerkev. Nej njemi je moglo to na pamet priti, zato ka je tam nej meo kaj iskati.

Zgodilo se je pa — bilo je to ravno meseca marca, gda je vlekeo jako mrzeo veter z bregov, šteri so vsigdar pokriti z snegom — ka je eden den vitez nej šo z hiže, nego se je zasūkao v svoj vojački plašč pa je sedo žalosten v sobici. Njegov sluga je hodo po zdravnika, ki je betežnomi vitezi pošlatao žilo, pa njemi je vzeo nekelko krvi, ka bi ga tak hitrej spravo na noge. To je pa vse nej dosta pomagalo; betežnik se je zmerom tožo, ka ga boda pa obdaja vročina. Nastopila je trešlika.

Sluga Ulrik je bio celo noč pri njegovoj posteli. Komaj se je zajtra malo presvetilo, pa je vitez velo slugi: »Idi po farara, naj mi prinese zadnjo večerjo!»

»Bog dragi! — je djao nato sluga ves preplašeni — vej pa znam šče vi, milostiven gospod, ne mislite mreti.«

Gospod njemi je pa z odločnim glasom pravo: »To tebe naj nikaj ne briga, ka bom jaz delao. Idi hitro po farara! Neščem tak mreti kak pes!«

Pinči, šteri je poleg posteale ležao, je mislo, ka si od njega gučita, zato je zadovolno tepkao z repom po tleh. Betežnik se je pa zaistino šteo pripraviti na smrt, zato bi rad meo pokoj.

»Tiho bodi, ti grdobaš!« — se je zdro na psa, tak ka se je siromak v strahi včasi pod posteo potegno.

Sluga je odišeo. V sobi je vladala grobna tišina, samo klekanje vöre se je čülo. Betežnik je sedo na posteli pa je molo. Tak je molo, kak na vojsko dobro pripravljeni vojak, šteri se nema nikaj bojati smrti. Ali se je pa resan nej bojao? Nekša žalost se njemi je zato li naselila v srce, gda si je mislo na svoje življenje. Sebe je držao za poštenoga, samo ka je zato li to mislo, ka je poštenost sama nej zadosta, či človek šče stopiti pred Boga.

Pinči je negda-negda porino svojo poklivühasto glavvo vö od postele pa je prestrašeno pridihavao na pravo pa na levo. Čüdno se njemi je vidlo, ka njemi gospodar niti edne dobre reči ne vošči, nego ga ščé krega.

Dveri so se odprle. V sobo je stopo visiki, sloki človek z očaljami; to je bio kalavinski farar, šteri se zove tüdi za predikatora.

»Račun ščem napraviti z gospodnim Bogom! — je pravo betežnik.

»Na pomoč bom Vam, milostiven gospod!« — odgovoro farar.

»Grešo sam!« — je začno praviti vitez. »Dosta sam grešo v celom svojem življenji, pa sam si na to nigdar nej mislo, to me je nigdar nej znemirilo. Zdaj pa kak či bi vse postalo jasno pred menov! Velki kamen bi se odvalo z mojega srca, či bi že z tem krédi bio.«

»Prosim vas, milostiven gospod, nikaj se ne razburjajte,« — ga je tišio farar.

»V mojih mladih letaj,« — tak nadaljavle betežnik — »sam se dugo podržavao v tujini, na francoskom kraleskom dvori; sam vido dosta hüdobije, pa čüo, i či sam ravno nej vseli privolo, sam zato li...«

»Milostiven gospod« — je pretrgao farar betežnika — te vnogi guč bo vam škodo.«

»Meo sam parkrat tüdi dvoboj, ednok sam pa ednoga drügoga težko rano. Bio sam v svaji leta dugo z neštèrnimi svojimi tivarišami.«

»Dobro, dobro kaj takšega se večkrat zgodi« — je mirio farar betežnika, z šterim je nikak nej mogeo v red priti.

»To vse mene žmetno stane, tak me žmetno stane!« — je pravo vitez s skuznatimi očmi pa je nemirno gledao farara.

»Nikaj se ne bojte, pa se nikaj ne strašite« — je pravo farar. »Milostiven gospod, vi bodite samo v svojoj veri močni, potom že zadobite nebesko kralestvo, greh pa vam nikaj i nikaj ne bo mogeo škoditi.«

Betežnik je milo zdejno. Zakaj? Vej njemi je farar nekaj tak tolažlivoga pravo. Samo ka je betežniki postalo vse zdaj težko, negotovo, pa se je trüden prevrgeo nazaj na posteli.

Farar se je zdaj pripravlao, ka bi dao betežniki »Gospodnovo večerjo.«

Ne ve se pa, ali so njemi prsti zavolo mraza postali dreveni, ali se je pa zgodilo s paklavosti. Krüh njemi je najmre spadno z rok...

Nej je pa spadno na tla. Nekša mršava glava se je porinola od postele pa je krüh popadnola... Bio je to Pinči.

Betežnik se je naprej naslono v posteli pa je z bolečim glasom skričao, gda je vido to oskrnitev.

Farar je pa nej zgübo dobre vole. »Zakaj se strašite, milostiven gospod?« — je pitao betežnika s čüdüvajočim glasom. »Vej so samo katoličanci tisti, ki verjejo, ka v Gospodovoj večerji Jezušovo telo vzemejo k sebi; mi kalavinje pa luteranje, kak to vi, milostiven gospod, znate, nemamo meše, nej podigavanja, pa s Kalvin Janošom vred, ki je bio velki boži sluga, držimo Gospodovo večerjo samo za navaden prosti krüh. Zato mejte

potrplenje, vej vam jaz včasi prinesem drugi žaloš krüha, vi milostiven gospod si pa dotečas počivlite. To je nej nikaj, ka se je zgodilo. To nikaj na pomeni!»

«Ka? Ka gučite vi?» je skričao betežnik. Zdigno se je na posteli, pa je čemerno gledao po farari. «Ka? Ka to nikaj ne dene? Je vám vseedno, či poje krüh moj pes ali pa jaz? Pa to naj bi bilo poleg naše vere? Poleg kalavinske pa poleg luteranske vere? Či je tak, zakaj ste pa potom vi prišli k meni? V mojoj hiži tüdi je krüh, pa k njemi nej trbe farara. Ite k zlodji vi z vašim včenjom!»

Farar je šče šteo toj odločnoj zapovedi proti stanoti, samo ka se je zdaj oglaso tüdi Pinči, ki je prišeo gospodari na pomoč. Začno je muviti, z zobmi škripati, tak ka je farar mogeo pobegnoti.

Šavenšteinski vitez se je hitro znao odločiti. Ešče tisti den je pozvao k sebi katoličanskoga plivanoša. Povedao njemi je, ka stopi v pravo cerkev, zatem se je spovedao pa prečisto, obrvim na betežnoj posteli. Njegova pobožnost je bila takša kak nedužnoga deteta.

Obrvim se je prečisto — pa nej zadnjikrat! Proti vsemi pričaküvanji je ozdravo, pa se je samo zdaj veselilo zaistino življenji. Gda je minolo leto dni, je pelao pred oltar edno pobožno katoliško mladenko, z šterov je živo v srečnom zakoni do konca življenja. — Eden njegov vnük je postao püšpek v mesti Khur.

„Hk.“

Boža roka ga je dosegnola.

Bili so od začetka, pa jih je tüdi dnesden nej malo, ki zametavlejo pa preganjajo vse tisto, ka se nanáša na Boga pa na katoličansko vero. Tak se godi tüdi z pos-

tom, šteroga sveta maticerkev zapovedavle svojim vernikom. Pa či s pazlivostjov zasledujemo dogodke, šteri se godijo v vsakdenešnjem življenji, lejko sprevidimo, ka Bog takše ljudi že na tom sveti večkrat kaznūje, naj bi služili v opomin drugim.

Tak se je zgodilo tudi z ednim izobraženim ciganom. Té človek je žlvo na konci preminočega stoletja v ednom vogrskom mesti, pa je bio konjski trgovec. Zgodilo se je, ka je té cigan prišeo ednok na Velki petek domo odnekod, pa je velo ženi, štera je ravno prišla z cerkvi, naj njemi pripravi pečenko. Žena se je začūdila pa je pravila — ka, ti dnes na Velki petek ščés pečenje jesti! Cigan je nato srdito djao: »E, ka je meni Velki petek! To je ravno takši den kak drugi!« Zatem je pa psūvao i preklinjao pope pa Boga, pa je li silo ženo, naj njemi pripravi pečenko. Žena ga je prosila, naj je na té den sir ali kisilak, med ali pa sad — ka je vse ona že krédi mela za njega v kleti. Cigani so se pa li samo po pečenki cedile sline, li je želo meso. Žena njemi je nato pravila, ka čiravno včasi crkne, pa njemi mesa ne dá. Cigana so nato obleteli čemerje, se je hapo preklinjati pa znova psūvati duhovnike, Boga, cerkev, svétce, pa je šteo zbiti tudi ženo, štera njemi je komaj vujšla k sosedi.

Cigan je že te sprevido, ka njemi žena ne nepravi pečenke, zato je šo v klet, gde je resan najšeo kisilak, sir, méd pa sad. Pa toga se je nanč tekno nej, liki si je vrezao žaloš slanine pa je začno to jesti na Velki petek. Prvi žaloš njemi je šo dol po guti kak navadno. Drugi njemi je šo že žmetnej, pa je ščé zato té tudi prišeo v žalodec. Tretji žaloš se je pa stavo, pa je nej mogeo v žalodec. Cigani je včasi hūdo postalo, pa je začao jerjati tak, ka se je k sosedovim čūlo. Gda je žena začūla to erjojenjé, je bežala domo, gde je najšla v velkoj mantrači svojega moža, pa njemi je zato li djala: »Sam ti nej pravila, ka dnes ne bi mesa jo?! Zdaj te je dosegnola

boža roka! Cigan je pa kričao pa preklinjao. Žena je nato bežala po zdravnika. Nej je bilo dugo, ka je zdravnik prišeo, je spregledno betežnika, pa da je sám nej mogeo dognati, ka njemi je dospelo, zato je velo pozvati ešče ednoga drugoga zdravnika. Tüdi té zdravnik je nej mogeo spoznati, ka je naškodilo betežniki. Nazadnje so prišli vküp štirje zdravniki, samo ka je bilo vse zaman. Nieden je nej znao dognati, ka se je z ciganom zgodilo.

Žena je nato začala zdravnikom pripovedavati, ka je njeni mož šteo zdaj na Velki petek jesti pečenko, pa da njemi je je ona nej štela napraviti, je jo slanino, pa da njemi je to naškodilo. Bog ga je pokaznůvao! Zdravnicje pa, kak takši neverni ali pa v veri mlačni lüdje, so nej šteli vervati, ka bi to bila boža kázen nad ciganom.

Zapisali so njemi nekše vrastvo, samo ka je to nikaj nej pomagalo, pa je cigan na tretji den med groznim trpljenjou zdejno svojo nesrečno düšo. Ešče pred smrtjov je preklinjao.

Žalostno je, ka se takši lüdi dosta najde dnesden tüdi pri nas. Bog je pa neskončno potrplivi, pa čaka grešnike na pokoro; naj se pa zato nišče ne zanáša, ka bi vujšeo pravičnoj roki božoj. Či koga Bog na tom sveti ne pokaznůje, ga že pozove na račun na drugom sveti, zato ka je on neskončno pravičen, pa kak dobroga dela ne neha nigdar brezi plačila, tak tüdi greha ne more neháti brezi kázni.

(„Hirnök“ 1914.)

Od stanovitosti.

Edna z med najvejših milošč, štere so nam v tom zemelskom potůvanji potrebne, je stanovitnost. Pravi pomen te reči je v prvoy vrsti stalnost v dobrom. Potrebna

je pa ta boža milošča tūdi, naj se ne pogražamo bole globoko v greh, či smo že ednok grešili. Greh je najmre takše narave, ka človeka zmerom vleče niže. Zato pa či smo sami na sebe nehani, nej samo ka se ne pobolšamo, nego se šče bole pogražamo v greh, pa je tak naše zveličanje čemduže v vekšoj nevarnosti.

Neskončano moder Stvarnik nas je tak stvoro, ka v tom življenji moremo zmerom delati pa trpeti. Ešče te najvejši betežnik, ki že znabiti ne more genoti z niednov kotrigov več, ešče on se more boriti, či za drūgo nej, pa zato, naj bi bio potrplivi, naj bi prenašao svoje težave mirno, pa naj ne bi mrmrao v trpljenji.

Stanovitnost v resnici telko pomeni, ka dūša zna, zakaj je stvorjena, pa se od nikše zemelske reči, pa od nikše spremembe ne da zapelati z tiste poti, štera vodi v nebesko kraljestvo. Stanoviten človek v časi tūdi greši, samo ka či v greh spadne, se včasi pašči, ka se zmiri z Bogom.

Hūdi dūh si rad prizadevle, ka bi človeki vzeo volo od stanovitnosti s tem, ka ga večkrat napela v greh, kak či bi njemi s tem šteo pokazati, ka je njegova borba proti grehi zaman. Stanovitna dūša pa ne poslušša takša vkanliva zapelavanja, nego či je v greh spadnola, se včasi obrne proti nebi, si obūdi v srci požalūvanje, pa prosi Boga, ka či je ravno zdaj grešila, naj njoj zato pomaga, ka konči drūgoč ne spadne znova v greh. Znabiti ka se šteri človek v svojoj slabosti zaendrūgim desetkrat da zapelati pa spadne v greh, samo ka niti po desetom spadaji ne zgūbi zavūpanja v smilenost božo, nego vseli znova pa znova prosi miloščo od Boga pa njemi oblūbi, ka se pobolša. V toj borbi more nazadnje li milošča boža zmagati, pa ki se zaistino ščé pobolšati, to tūdi dosegne.

S tem je pa zvezana tūdi poniznost, ta najlepša jakost. Grešen človek najmre spozna svojo slabost pa hū-

dobijo, štero ovadi najprle sam sebi, zatem pa pri spovedarnici svojimi spovedniki, pa prosi Boga za pomoč, ka bi mogeo dobro protistati sküšnjavam, štere ga napadajo. Zakaj pa gospodni Bog ne bi poslühno poniznoga srca? Zakaj se večna smilenost ne bi smilüvala nad takšov düšov, štera je spoznala svojo slabost pa svojo nezmožnost, vej Bog sam to žele, ka bi včino nás kak najbolje popolne, ka bi nam tak lejko dao kem vekše plačilo.

Bog ščé brez razločka vsakoga človeka včiniti najveke srečnoga. Znabiti je ravno to zrok, ka je na toj zemli dosta več siromakov, ki so obdani z vsakojačkimi nevolami i križami, kak pa bogatcov, ki vsega po voli majo. Bog najmre dobro zna, ka se tisti, ki na tom sveti vsega obilno majo, jako pogostoma spozabijo z ovoga sveta, pa se ravno zatoga volo v dobrom življenji tüdi ne brigajo dosta za düšno zveličanje. Toga posledica pa je, ka delajo greh na greh, pa živejo tak, kak či njim nigdar ne bi trbelo iti z toga sveta. Zato je pravo Zveličitel, ka bogatci jako težko pridejo v nebesko kralstvo. Siromaka pa vsakdenešnje nevole pa težave naravnoč silijo, naj se obrne k Bogi, pa naj njega prosi pomoč.

Pridite k meni vsi, ki ste trüdni pa obteženi, pravi Odküpiteo, i jaz vas olejkotim. Navčim vas, ka te mirno pa potrplivo prenašali vse bridkosti pa težave, štere vas obiščejo. Vej jaz znam, ka vašo skvarjeno naravo ovači ne more vkrotiti. Či pa čütite, ka ste brezi mene zevsema zapüščeni, pa niti v tom zemelskom življenji ne morete biti brezi moje pomoči, potom se z vüpanjom obrnete k meni pa spoznate, ka sam jaz vaš Gospod pa Bog; ta vera bo vas pa na to nadigavala, ka obdržite moje zapovedi, ka bodete trepetali pred mojom sodbov, pa či za drügo nej, že zato bote spunjavali mojo volo, ka bi dobili od mene pomoč. Vidite, či bodete se tak

obnašali, kak sam jaz v deseterih zapovedaj zapovedao, pa kak vam sveta maticerkev v svojih zapovedaj veli, potom spremenim ednok vse vaše trpljenje v nezgovorno veliko blaženstvo. Kjem več bote se mantrali na toj zemli, kem več skuz preležete na tom sveti, tem obilnejše bo vaše plačilo v nebesaj. Ne bodite nevoščlivi ali nenavidni na tiste, ki majo tū oblast, visike česti, bogastvo, zato ko bodo tej to samo nekolko let vživali, pa majo poleg velkoga bogastva tūdi dosta nevol, vi pa dobite od mene takše plačilo, ka vam ga nigdar nišče ne de mogeo vzeti, pa šteroga plačila z zemelskimi rečmi niti meriti ne moremo.

Vi vsi bote ladali z menov, pa bote deležni tiste nezapopadlive sreče pa blaženstva, štero mam jaz, ki sam celi svet stvoru. Jezero pa jezero zgledov stoji pred vami, ka spunim vse, ka obečam. Gledajte svetce, kelko je bilo med njimi vladarov, kralov, vojvod, ki so se samo zato, naj bi si zagotovili večno blaženstvo, odpovedali vse, pa gledajte, kelko je med svetci takših, ki so na zemli bili siromaki, štere je celi svet odürjavao pa zame-tavao. Kelko je takših dnesden v nebesaj! Meni nej trbe velka, junaška djanja, nego verno spunjavanje vsakde-nešnjih dužnosti, pred mojimi očmi vala več tisti, ki se vda v mojo volo pa se pokori mojim zapovedam, kak pa tisti, ki na jezere dá na najplemenitejše namene, poleg toga se pa kališa v grehi.

(Dale.)

V nedelo za cajta se v cërkev potruđi,
Se Bogi za celi tjedën zahváli;
Návuk kršćánski ti verno poslušaj,
Áldova méšnoga tûd' ne zamûdi.

Obdrûgim se pašçi tá k rožnomi kranci,
Prečiste Device k svetlomi venci;
Nájbole junáki i mládi dekliči.

Vért i vertinja sta dužna zravnati,
Držinico svojo vu cërkev poslati,
Od štere te mogli račun ví dati.

Stariši, dečico včite ponizno,
Naj ido ona vu cërkev vesélo,
Naj vam pri predgi rada ostáno.

Či bote nedelo tak verno svetili,
Te bote na zemli blagoslov meli,
Z dečicov vkûper v nébi veséli.

V štero nam Oča nebeski dáj priti,
S Sinom i Dûhom te večno častiti,
Z angelmi svétimi tam veseliti.

Popolni odpüstki.

Za tretji réd: oktobra 12, 13, 19, 23-ga i nnvembra 1-ga
(z odvezov).

Za Srca Jezušovoga bratovčino: novembra 1, 2, 6-ga ali 8-ga
i eden prostovoljno zebráni den meseca.

Za bratovčino Oltárskoga Svestva: novembra 1, 2, 5-ga i
eden prostovoljno zebráni den meseca.

Za bratovčino karmelskoga škapulera: oktobra 15-pa ali v
osmini i 18-ga.

Za bratovčino živoga rožnoga venca: oktobra 18-ga.

Kalendarje Srca Jezušovoga se bodo v krat-
kom do rok dali naročnikom, ki so naročnino
plačali. Nenaročniki dobijo koledár za 60 filerov
pri opravištvu Marijinoga lista v Čerensovcih,
Cserföld, Zalam.

Vsebina.

XV. Benedikt pápa	289
Nasledüvanje Marijino	290
Sveta Monika	292
Smrt	295
Najmočnejše Srcé Jezušovo	297
Z tolvaja je postao manternik	300
List za deco (Sveta Agneš)	303
Vojak pa Marijin škapuler	305
Zlato razpetje	306
Karmelska Mati boža pa okoren grešnik	308
Junakinja devištva	309
Prava lübezen do dece	310
Öd ednoga švicarskoga viteza	311
Boža roka ga je dosegnola	315
Od stanovitnosti	217
